

Kwaliteitsprofiel VO

Het Dunamare Kwaliteitsprofiel is onze gezamenlijke definitie van onderwijskwaliteit. Het kwaliteitsprofiel bevat daarom, naast externe normen zoals het sectorakkoord en het waarderingskader van de Onderwijsinspectie, ook onze eigen ambities en standaarden. Deze zijn in dit document per thema uitgewerkt. Er is een profiel voor schoolleiders en voor leraren ontwikkeld.

Kwaliteitsprofiel Schoolleiding

Onderwijsproces – Schoolleiding

LEERSTOFAANBOD

- Het aanbod dat de school biedt sluit aan bij het niveau van de leerlingen en kan gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed worden, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
- De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld.
- Uit de methodekeuze en/of andere /aanvullende beschrijving van de planning van de leerinhouden blijkt dat de geplande leerinhouden voldoen aan de kerndoelen en referentieniveaus taal en rekenen. De geplande leerinhouden worden ook feitelijk aangeboden.
- Het aanbod is dekkend voor de examenprogramma's.
- De school verdeelt de tijd zodanig over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.
- De school hanteert normen voor de onderbouw die aansluiting op het programma van de bovenbouw mogelijk maken.
- Het onderwijsaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.
- De geplande leerinhouden worden ook feitelijk aangeboden, lesuitval wordt voldoende gecompenseerd.
- De school waarborgt het aanbieden van de leerinhouden door het vastleggen en controleren van afspraken en jaarplanningen hierover.
- De school maakt voor het aanbieden van de leerinhouden effectief gebruik van ICT-leermiddelen

BREDE TALENTONTWIKKELING

- De school draagt zorg voor een breed keuzepalet en daagt de leerlingen uit alle mogelijkheden te verkennen.
- Leerlingen verwerven vaardigheden als digitale geletterdheid, creatief en kritisch denken, probleemoplossend vermogen, reflectie op het eigen leren en samenwerking. Deze vaardigheden zijn zichtbaar in het leerstofaanbod en leerlingen krijgen hier feedback op.
- De school heeft ambitieuze doelen voor brede talentontwikkeling vastgelegd.
- Er is een leeromgeving binnen de school om leerlingen uit te dagen hun talenten te ontplooien.
- Resultaten van leerlingen op 'verdiepen' of 'verbreden' worden zichtbaar gemaakt in de beoordeling (portfolio of rapport).
- De school evalueert jaarlijks wat er aan brede talentontwikkeling gedaan is en maakt op basis daarvan een nieuw plan voor het volgend jaar.
- De school reikt naast een schooldiploma en cijferlijst het Plusdocument uit waarop staat welke (andere) resultaten/ vaardigheden deze leerling heeft laten zien in het VO.

TAAL

- Er is een aanbod waarmee leerlingen hun taalvaardigheid kunnen ontwikkelen.
- Het aanbod dekt alle domeinen van de referentieniveaus evenwichtig.

REKENEN

- Er is een aanbod waarmee leerlingen hun rekenvaardigheid kunnen ontwikkelen.
- Het aanbod dekt alle domeinen van de referentieniveaus evenwichtig.

ENGELS

- Er is een aanbod waarmee leerlingen hun vaardigheid Engels kunnen ontwikkelen.
- Het aanbod dekt alle domeinen van het Europese Referentiekader evenwichtig.

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE COMPETENTIES

- Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en op kennis hebben van en op kennis maken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.
- Leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde doelen.
- Het aanbod van de school draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STAGE (INDIEN VAN TOEPASSING)

- De stage draagt bij aan de geplande leeractiviteiten.
- Het doel, de inhoud, de omvang, de organisatie van de stage worden beschreven in het stageplan.
- De school maakt afspraken met de leerling over welke leeractiviteiten de leerling ontplooit in het kader van het stageplan. De school begeleidt de leerling bij de keuze van de stageplek en stelt hiervoor een stage-overeenkomst op.
- De begeleiding en beoordeling verlopen op de afgesproken wijze en de school is op de hoogte van het functioneren van de leerling op de stageplek en stuurt zo nodig bij.

VERVOLGONDERWIJS

- Het onderwijsaanbod, waaronder LOB, bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs.
- De school stemt haar aanbod (vakken, stages) mede af op de eisen van het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt.
- De school heeft afspraken met vervolgonderwijs gemaakt over aanbod (leerinhouden, competenties, vrijstellingen).
- De school biedt voorlichtingsuren en oriëntatie aan voor alle leerlingen (schoolsoort, profiel, vakkenpakket, stages etc.)
- De school geeft indien nodig ondersteuning aan individuele leerlingen bij hun keuzes tijdens de schoolloopbaan.

Kwaliteitszorg en ambitie – Schoolleiding

VISIE EN AMBITIE

- Er is een uitgesproken visie op het onderwijs en het leren van leerlingen.
- Deze visie staat centraal in de kortcyclische feedbackprocessen in de school.
- De schoolleiding betreft medewerkers bij de ontwikkeling van de schoolvisie, van de schoolambities en van het specifieke didactische concept.
- Medewerkers zijn voldoende geïnformeerd (ze kennen de visie en de ambities, zijn het ermee eens en weten welke gedragingen er van hen verwacht worden op grond van die visie en ambities).

DOELGERICHT EN PLANMATIG WERKEN

- De school maakt in het schoolplan inzichtelijk welke kwaliteitsdoelen zij nastreeft, legt hierover verantwoording af met direct belanghebbenden.
- De school stelt jaarlijks, afgeleid van het schoolplan, een jaarplan op. Dit jaarplan bevat concrete, toetsbare doelen, gebaseerd op een jaarlijkse zelfevaluatie.
- De school evalueert regelmatig de vorderingen op de gestelde doelen in het jaarplan/teamplan/sectieplan door middel van een kortcyclische werkwijze
- Op basis van deze analyse worden verbeteringen doelgericht doorgevoerd.
- De schoolleiding maakt op basis van het jaarplan prestatieafspraken met de vaksecties/ teams over het onderwijsproces.
- De school heeft indien nodig verbeterplannen voor de korte termijn per afdeling/team met daarin concrete opbrengstdoelen en tijdpaden.
- De verantwoordelijkheid voor het bewaken van de kwaliteit van het onderwijsproces is duidelijk belegd.

ZICHT OP LEERRESULTATEN EN LEERLING ONTWIKKELING

- De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen en draagt zorg voor een warme overdracht bij de start van de schoolloopbaan. De school vergelijkt deze informatie met de verwachte ontwikkelingen en stemt haar aanbod hierop af.
- De school evalueert jaarlijks de rendementsgegevens tot op het niveau van de (groepen) leerlingen.
- De school heeft een toetsbeleid met o.a. toetsmatrixen en toetstechnische-, uitvoerings-, afname- en beoordelings-eisen. Dit beleid wordt geëvalueerd en bijgesteld. Er is een expert op het gebied van toetsen in de school.
- De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.
  - De school toets tenminste op de doorstroomrelevante vakken met genormeerde toetsen of op de referentieniveaus.
  - De school gebruikt voor de referentieniveaus externe toetsen, die een mogelijkheid hebben tot analyse. (Dit gebeurt op twee momenten in de onderbouw).

ZICHT OP DE KWALITEIT VAN HET PEDAGOGISCH-DIDACTISCH HANDELEN

- De schoolleiding verzamelt systematisch informatie over de kwaliteit van het didactisch handelen van de leraren, de onderwijsresultaten, het klassenklimaat, de zorg en begeleiding, de toetsen en het aanbod, de bevordering van de sociale en maatschappelijke ontwikkeling. Onderdeel van deze systematische informatie-verzameling zijn lesbezoeken.
- De schoolleiding relateert deze informatie aan de beoogde schooldoelstellingen vastgelegd in kerndocumenten van de school (jaarplannen, teamplannen, vakwerkplannen, verbeterplannen)
- Op basis van deze verzamelde informatie stelt de school haar doelstellingen bij en zet ontwikkelingen en verbeteracties in (door middel van kortcyclisch werken).

KWALITEITSCULTUUR

- De schoolleiding en het team werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit.
- Leraren houden rekening met de gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij leerlingen. Zij krijgen daartoe voldoende gelegenheid. De wijze waarop ze dit doet staat beschreven in het schoolplan.

TEVREDENHEID

- De mening van de leerlingen wordt minimaal eens per jaar bevroegd
- De mening van ouders wordt minimaal eens in de twee jaar bevroegd.
- De mening van de medewerkers wordt minimaal eens per jaar bevroegd
- Leerlingtevredenheid: De school stelt verbeterpunten op naar aanleiding van de uitkomsten.
- Leerlingtevredenheid: De school evalueert of de aanpak van de verbeterpunten tot verbetering heeft geleid.
- Oudertevredenheid: de school stelt verbeterpunten op naar aanleiding van de uitkomsten.
- Oudertevredenheid: de school evalueert of de aanpak van de verbeterpunten tot verbetering heeft geleid.

DIALOOG EN VERANTWOORDING

- De schoolleiding informeert de leraren en MR over de gerealiseerde kwaliteit van de opbrengsten, het onderwijsleerproces en al dan niet gehaalde doelstellingen.
- De school voert een actieve dialoog met ouders over belangrijke ontwikkelingen op leerling- en schoolniveau.
- Scholen op de kaart wordt ieder jaar gevuld en bijgehouden.
- De school voert effectief overleg met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie. En over inschrijfs- en toelatingsprocedures.

- De school levert gegevens over voortijdig schoolverlaters aan de gemeente. De school voert de gemaakte afspraken uit.
- De uitkomsten van de leerlingtevredenheidsonderzoeken worden gepubliceerd Op Scholen op de kaart.
- De uitkomsten van de oudertevredenheidsonderzoeken worden gepubliceerd Op Scholen op de kaart.

VERVOLGSUCCES

- De school volgt de uitgestroomde leerlingen gedurende één jaar
- De tevredenheid van oud-leerlingen is voldoende.
- De school analyseert de gegevens over de uitgestroomde leerlingen en vergelijkt ze met haar verwachtingen/doelstellingen.

Resultaten – Schoolleiding

IDU

- De onderwijspositie leerjaar 3 t.o.v. advies PO voldoet aan de norm van de Inspectie.
- De onderbouwsnelheid voldoet aan de norm van de Inspectie
- Het bovenbouwsucces voldoet aan de norm van de Inspectie

EXAMENRESULTATEN

- Het CE-cijfer voldoet aan de jaarlijkse norm van de Inspectie
- Verschil SE-CE is niet groter dan 0,5

TEVREDENHEID

- Het gemiddelde cijfer op de vragenlijst voor de leerlingtevredenheid is ruim voldoende
- Het gemiddelde cijfer op de vragenlijst voor de oudertevredenheid is ruim voldoende
- Het gemiddelde cijfer op de vragenlijst voor de medewerkertevredenheid is ruim voldoende

VEILIGHEID

- Het gemiddelde cijfer op de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen is ruim voldoende.

Veiligheid – Schoolleiding

- De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
- De school monitort de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen tenminste jaarlijks.
- De school heeft een veiligheidsbeleid (beschreven in het schoolplan) gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, verbetert de school haar veiligheid.
- De school heeft een functionaris die aanspreekpunt is als het gaat om pesten.
- Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op.
- Er gelden op school gedragsregels voor leerlingen en medewerkers.
- Leerlingen zijn betrokken bij een positief schoolklimaat.
- De inrichting van het gebouw draagt bij aan een positief schoolklimaat.

Extra ondersteuning en zorg – Schoolleiding

EXTRA ONDERSTEUNING

- De school analyseert waar leervorderingen stagneren en bepaalt wat er moet gebeuren (begeleiding, hulpprogramma's) om eventuele achterstanden te verhelpen.
- Voor leerlingen die achterstanden hebben is het onderwijs zo ingericht dat op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van die achterstanden.
- Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, biedt de school een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerlingen.
- Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling.
- De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.
- De school meet bij leerlingen de tevredenheid over de extra ondersteuning en begeleiding die zij (kunnen) krijgen.

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (INDIEN VAN TOEPASSING)

- Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast. Dit perspectief komt zo spoedig mogelijk maar in elk geval binnen zes weken na plaatsing van de leerling tot stand.
- De school zorgt ervoor dat het ontwikkelingsperspectief leidt tot een plannend aanbod aan de leerling. De school volstaat dus niet met het volgen van de ontwikkeling van de leerling en het achteraf bijstellen.

- De school relateert tenminste twee maal per jaar de feitelijke ontwikkeling van de leerling aan de leerroute waar de leerling op is geplaatst.
- Het ontwikkelingsperspectief bevat de leerroute waar de leerling aan koppeld is, het te bereiken eindprofiel aan het eind van de schoolperiode en de uitstroombestemming waar het eindprofiel op is afgestemd.
- Uit de eerst opgestelde ontwikkelingsprofielen blijkt een ambitieuze inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling.
- De vaststelling van het perspectief komt tot stand na overleg met de ouders waarbij de inzet is om tot overeenstemming te komen. Indien mogelijk betreft de school ook de leerling bij dit overleg.
- Planningsdocumenten zijn aantoonbaar gekoppeld aan het ontwikkelingsperspectief i.c. de leerroute.
- De school stelt het perspectief aantoonbaar en beredeneerd bij als de ontwikkeling gunstiger of ongunstiger verloopt dan was voorzien.
- De school treft zo nodig maatregelen voor een verder gaande afstemming van het (ortho)pedagogisch en (ortho)-didactisch handelen op de onderwijs-behoeften van de (individuele) leerlingen teneinde de leerling binnen de bandbreedte te houden van de leerroute waarin hij is geplaatst.

SAMENWERKING

- De school werkt samen met andere scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in een samenwerkingsverband passend onderwijs.
- Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte treedt de school in overleg met instanties als dat nodig is.
- De school volgt een interne procedure voor de ontvangst van zorgleerlingen waarin ook de warme overdracht geregeld is.
- De ondersteuning sluit aan op de informatie van de aanleverende school.
- Bij de overgang naar een andere school, informeert de school de ontvangende school over de zorgleerling.

- De school heeft de leerling en zijn ouders/verzorgers de gelegenheid gegeven een of meer kennismakingsbezoeken af te leggen aan de ontvangende school.
- De gang van zaken met betrekking tot de overgang wordt jaarlijks geëvalueerd.
- De school vervult haar rol in de zorgketen.

THUISZITTERS

- De school werkt volgens haar schoolondersteuningsprofiel.
- De school heeft precies in beeld welke leerlingen thuis zitten.
- Aandeel thuiszittende leerlingen dat na drie of meer maanden thuis zit zonder passend onderwijsaanbod daalt.
- In het ondersteuningsprofiel van de school is opgenomen dat alle thuiszittende leerlingen alternatief onderwijs krijgen aangeboden.
- De school heeft in haar ondersteuningsprofiel opgenomen dat alle thuiszittende leerlingen intensief worden begeleid.

Regels en regelingen – Schoolleiding

BEVOEGDHEID

- Leraren behalen hun bevoegdheid binnen de in de cao vastgelegde termijn via gerichte bij- en nascholing.

MEDEZEGGENSCHAP

- Er is een professioneel statuut waarin de zeggenschap van leraren is geregeld.

ONDERWIJSTIJD

- De school voldoet aan de wettelijk vastgelegde onderwijstijd van 1000/700 klokuren per leerjaar.
- De school heeft beleid om lesuitval en verzuim van leerlingen tegen te gaan.

- De school voldoet aan de geprogrammeerde onderwijstijd voor de totale opleiding (minimaal 3700 voor vmbo, 4700 voor havo, 5700 voor vwo en in praktijkonderwijs het aantal leerjaren x 1000).
- De programmering bevat het minimum aantal dagen waarop onderwijsactiviteiten moeten worden gepland. Zie de beoordelingskaders onderwijstijd voor de betreffende leerjaren. De school voldoet aan het minimum aantal dagen met onderwijsactiviteiten.
- De school kan zich verantwoorden over de gerealiseerde onderwijstijd. Uit de verantwoording blijkt dat de school voldoet aan de gestelde norm.
- De school heeft regels opgesteld over het gebruik van de onderwijstijd (zoals niet te laat komen, les niet te laat starten en te vroeg beëindigen, afspraken voor verwijdering uit klas, opvang bij zieke leraren).
- De school ziet toe op de naleving van de schoolregels op dit gebied door de leerlingen, bijvoorbeeld door leerlingen die te laat komen hierop aan te spreken.

VERZUIM

- De school heeft het verzuimbeleid opgenomen in de schoolgids.
- De school handelt volgens het geldende verzuimbeleid.
- De school heeft een inzichtelijke verzuimregistratie

SCHOOLPLAN

- Het schoolplan voldoet aan de wettelijke eisen.
- Het schoolplan is afgeleid van de strategische koers van Dunamare Onderwijsgroep.
- Schoolontwikkeling in het kader van het sectorakkoord is opgenomen in het schoolplan.

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

- De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning.
- Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerling.

AFSLUITING EN EXAMENS

- De school heeft een PTA en examenreglement dat voldoet aan de eisen van de wetgeving. In deze documenten maakt de school tijdig duidelijk hoe de organisatie van het examen verloopt en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels hebben gehouden. Ook moet beschreven staan welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen. Verder moet duidelijk zijn welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.
- De examinering verloopt volgens PTA en examenreglement.

HR – Schoolleiding

- De school heeft een visie op (onderwijskundig) leiderschap binnen de school en geeft hier vorm en inhoud aan.
- De school (structuur) is helder en effectief ingericht.
- De schoolleiding heeft concrete doelen over het HR-beleid in het jaarplan opgenomen en draagt zorg voor de uitvoering ervan.
- De school betreft de medewerkers bij het opstellen van school- en teamplannen.
- De schoolleiding besteedt aandacht aan de ontwikkeling van medewerkers door kortcyclisch gesprekken te voeren.
- De school heeft met elke medewerker toetsbare afspraken gemaakt ten aanzien van zijn/haar talent, kennis, vaardigheden, gedrag en loopbaanontwikkeling.
- De school houdt in haar taakbeleid voor zover mogelijk rekening met individuele talenten en mogelijkheden.
- De school houdt jaarlijks een medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) en maakt op grond daarvan een plan van aanpak.
- De school heeft een actuele Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) en een actueel plan van aanpak.
- De school heeft beleid t.a.v. de functiemix en past dit toe.
- De school heeft een concreet plan om het werkvermogen en de inzetbaarheid van medewerkers te verbeteren.
- Elke school houdt minimaal twee keer per jaar een SMT waarin het verzuim en de aanpak besproken worden. De planning van de SMT's wordt opgenomen in de jaarplanning.
- Het voortschrijdend verzuimpercentage van de school ligt onder of op de Dunamarenorm van 4,5%. Het nulverzuim is 50% of hoger, de meldingsfrequentie is 1 of lager. Het frequentverzuim is 10% of lager.
- Vitaliteit en inzetbaarheid zijn onderwerp van gesprek in de (kortcyclische) gesprekken tussen leidinggevende en medewerker.

- Binnen de school is er een inwerk- en begeleidingsprogramma voor nieuwe collega's (op maat naar het soort functie).
- De school heeft een introductieprogramma voor startende docenten en past deze toe.
- De school heeft een up-to-date overzicht van het percentage (on)bevoegde docenten en heeft schriftelijk vastgelegde studieafspraken met de onbevoegde docenten.
- Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van arbeidsomstandigheden zijn vastgelegd en voor iedereen transparant (schoolleider, MR, Arbocoördinator).
- Elke medewerker volgt minimaal twee keer per jaar een cursus of training bij of via de Dunamare Academie.
- De (HAVO en VWO) school heeft concrete doelstellingen voor het aandeel HBO- en masteropgeleide docenten in 2020 vastgesteld.
- De (VMBO) school heeft een plan om de kennis van de docenten (met betrekking tot de actuele beroepspraktijk en de opleidingsmogelijkheden) in beroepsgerichte vakken in het vervolgonderwijs up-to-date te krijgen en te behouden.

Kwaliteitsprofiel leraar

Onderwijsproces – leraar

PEDAGOGISCH-DIDACTISCH HANDELEN

Doelgerichte opbouw

- De gekozen werkvormen en uitleg zijn effectief om het lesdoel te halen.
- De gekozen lesactiviteiten en uitleg zijn logisch in volgorde en gekozen tijdsbesteding.
- De les (opbouw en doel) past bij het niveau van de leerlingen (is de les te gemakkelijk of juist te moeilijk).
- De leraar maakt doel en opbouw van de les duidelijk.
- De leraar koppelt aan het einde van de les terug naar het doel van de les.

Begrijpelijk uitleg

- De leraar activeert voorkennis.
- De leraar controleert actief of de leerlingen de uitleg hebben begrepen.
- De leraar vat de instructie/uitleg in stappen regelmatig samen (of laat dit door medeleerlingen doen).
- De leraar geeft helder en bondig antwoord op vragen.
- De leraar maakt gebruik van concrete voorbeelden die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen.

Leraren activeren leerlingen

- Leraren creëren een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn
- De leerlingen accepteren het pedagogisch-didactisch leiderschap van de leraar.

Denk- en leerstrategieën

- De leraar vertelt leerlingen hoe zij hun leertaak kunnen aanpakken.
- De leraar leert de leerlingen oplossingen te checken, te schatten, te voorspellen of te relateren aan eerder opgeloste problemen.
- De leraar vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak.
- De leraar moedigt het kritisch denken aan.

Effectieve feedback

- De leraar maakt helder waarom een antwoord goed of fout is.
- De leraar vertelt leerlingen wat zij moeten leren om hun resultaten te verbeteren (feedforward).
- De leraar activeert leerlingen tot leren door goed naar hen te luisteren en door uitdagende vragen te stellen (dus meer dan alleen controleren of de leerling het juiste antwoord geeft).
- De leraar geeft de leerlingen complimenten over hun werk. De feedback is meer gericht op de vooruitgang van leerlingen dan op correctie.

DIFFERENTIËREN

- De leraar stemt de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen.
- Het aanbod dat de school biedt sluit aan bij het niveau van de leerlingen en kan gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed worden, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
- Het lesaanbod is gericht op zowel ondersteuning als uitdaging, afhankelijk van de behoeften van leerlingen.
- De leraar zet leerlingen die minder instructie nodig hebben alvast aan het werk.
- De leraar geeft leerlingen die dat nodig hebben meer en extra oefenmogelijkheden.
- Leerlingen kunnen werken met individuele leervragen en doelen.

LEERSTOFAANBOD

- De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen een les.
- De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld.
- Uit de methodekeuze en/of andere /aanvullende beschrijving van de planning van de leerinhouden blijkt dat de geplande leerinhouden voldoen aan de kerndoelen en referentieniveaus taal en rekenen. De geplande leerinhouden worden ook feitelijk aangeboden.
- Uit de methodekeuze en/of andere /aanvullende beschrijving van de planning van de leerinhouden blijkt dat de geplande leerinhouden dekkend zijn voor het examenprogramma. De geplande leerinhouden worden ook feitelijk aangeboden.

Vakken

- Er is in alle leerjaren een beredeneerd en vastgelegd aanbod gepland.
- Alle vakgroepen bieden de mogelijkheid tot verdieping, verbreding en verrijking.
- De school hanteert normen voor de onderbouw die aansluiting op het programma van de bovenbouw mogelijk maken.
- Er zijn afspraken vastgelegd over de samenhang tussen vakken en vakoverstijgende eindtermen.
- Het aanbod is verwerkt in het leerplan en wordt feitelijk aangeboden aan (groepen) leerlingen.

Vervolgonderwijs

- Het onderwijsaanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs.
- De leraar stemt haar aanbod mede af op de eisen van het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt.

BREDE TALENTONTWIKKELING

- Leerlingen verwerven vaardigheden als digitale geletterdheid, creatief en kritisch denken, probleemoplossend vermogen, reflectie op het eigen leren en samenwerking. Deze vaardigheden zijn zichtbaar in het leerstofaanbod en leerlingen krijgen hier feedback op.
- Er is een leeromgeving binnen de school om leerlingen uit te dagen hun talenten te ontplooien.
- Binnen alle vakken zijn mogelijkheden voor verdieping, verbreding, verrijking, versnelling.
- Binnen elk leerjaar is ruimte om extra onderdelen aan het curriculum toe te voegen of te schrappen.
- Er kan over leerjaren heen aan leerinhouden worden gewerkt.
- De school maakt effectief gebruik van ICT-leermiddelen.
- Resultaten van leerlingen op 'verdiepen' of 'verbreden' worden zichtbaar gemaakt in de beoordeling (portfolio of rapport).

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE COMPETENTIES

- Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en op kennis hebben van en op kennis maken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.
- Het aanbod van de school draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

BEGELEIDING

- De leraar/mentor bespreekt regelmatig met de leerling diens welbevinden en de voortgang in het leerproces.
- De school benoemt per leerling of groep leerlingen wat hiaten of juist voorsprongen zijn en stemt het aanbod hierop af. De leerlingen worden actief betrokken bij het stellen van doelen.
- Leraren zijn en houden elkaar op de hoogte over de ondersteuning en begeleiding die een leerling/groep leerlingen nodig heeft.

ONDERWIJSTIJD

- Tijdens de lessen gaat weinig tijd verloren aan organisatorische aspecten, er gaat nauwelijks tijd verloren door ordeverstoringen en leerlingen hoeven niet onnodig lang te wachten op instructie en/of het kunnen uitvoeren van opdrachten.

Kwaliteitszorg en ambitie – Leraar

DOELGERICHT EN PLANMATIG WERKEN

- Leraren(teams/secties) evalueren regelmatig de leerresultaten van leerlingen en deze worden benut voor de lessen en onderwijs op maat.
- De leraar volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van (genormeerde) toetsen.
- De leraar werkt volgens het schoolspecifieke toetsbeleid

ZICHT OP LEERRESULTATEN EN LEERLING ONTWIKKELING

- Op basis van zowel formatieve evaluatiegegevens als interactie met de leerling weet de leraar waar de leerling staat in zijn leerproces.
- Leraren(teams) evalueren hun handelwijze binnen en buiten de les bijvoorbeeld d.m.v. lesobservaties (peer review) en leerlingtevredenheidsenquêtes.

KWALITEITSCULTUUR

- De schoolleiding en het team werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit.
- Leraren houden rekening met de gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij leerlingen. Zij krijgen daartoe voldoende gelegenheid. De wijze waarop ze dit doet staat beschreven in het schoolplan.

VISIE EN AMBITIE

- Leraren(teams) formuleren doelen t.a.v. het pedagogisch-didactisch handelen, het onderwijsaanbod en opbrengsten (passend bij de doelen van de school).
- De leraar past de onderwijskundige ambities/doelen die op schoolniveau zijn geformuleerd, toe in zijn les.

Resultaten – leraar

IDU

- De onderwijspositie leerjaar 3 t.o.v. advies PO voldoet aan de norm van de Inspectie.
- De onderbouwsnelheid voldoet aan de norm van de Inspectie
- Het bovenbouwsucces voldoet aan de norm van de Inspectie

EXAMENRESULTATEN

- Het CE-cijfer voldoet aan de jaarlijkse norm van de Inspectie
- Verschil SE-CE is niet groter dan 0,5

Veiligheid – leraar

- De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
- Schoolleiding en leraren medewerkers voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op.
- Medewerkers vertonen voorbeeldgedrag om een positief schoolklimaat te stimuleren.

Extra ondersteuning en zorg – Leraar

EXTRA ONDERSTEUNING

- De leraar analyseert waar leervorderingen stagneren en bepaalt wat er moet gebeuren (begeleiding, hulpprogramma's) om eventuele achterstanden te verhelpen.
- Voor leerlingen die achterstanden hebben is het onderwijs zo ingericht dat op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van die achterstanden.

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF (INDIEN VAN TOEPASSING)

- De school zorgt ervoor dat het ontwikkelingsperspectief leidt tot een plannend aanbod aan de leerling. De school volstaat dus niet met het volgen van de ontwikkeling van de leerling en het achteraf bijstellen.
- Dit ontwikkelingsperspectief bevat de leerroute waar de leerling aan gekoppeld is, het te bereiken eindprofiel aan het eind van de schoolperiode en de uitstroombestemming waar het eindprofiel op is afgestemd.